

Handläggare
Hillevi Andersson
Telefon: 0850825244

Till
Socialnämnden
2019-01-22

Samordning kring ungdomar som omfattas av den nya gymnasielagen

Svar på skrivelse till socialnämnden från V, S och F!

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Peter Svensson
tillförordnad förvaltningschef

Veronica Wolgast
avdelningschef

Sammanfattning

V, S och F! har i en skrivelse framfört att de anser att det vore bra om någon aktör tar på sig ansvaret att ha en samordnande funktion avseende boende, försörjning och annat socialt stöd gällande de ungdomar som får tillfälligt uppehållstånd för gymnasiestudier. I skrivelsen ställs även frågan om det finns någon planering kring samordning och stöttning av volontärer/frivilligorganisationerna samt hur samverkan med landstinget ska se ut.

Stadsdelsförvaltningarna kommer att bidra till att ge det stöd som behövs för att den enskilde ska kunna fullfölja sina studier och på sikt bli självförsörjande genom arbete efter avslutade studier. Vid behov av samverkan med landstinget kommer detta att främst ske på individnivå i syfte att varje enskild individ får adekvata stöd- och behandlingsinsatser. Förvaltningen har gentemot stadsdelsförvaltningarna en samordnande roll kring arbetet med att skapa goda förutsättningar för att målgruppen ska etablera sig i samhället. Samordningen av arbetet sker genom samarbetsyta, funktionsbrevlåda, dialogmöten och löpande informationsutskick.

Ny gemenskap har beviljats projektmedel för 2019 och har bland annat uppdraget att ha en samordnande roll för frivilliga organisationer och volontärer som möter målgruppen.

Bakgrund

Den så kallade nya gymnasielagen trädde i kraft den 1 juli 2018. Lagen innebär att personer som har fått eller annars skulle få ett beslut om utvisning kan få uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Migrationsverket har tagit emot drygt 11 000 ansökningar om uppehållstillstånd enligt den nya lagen. Av dessa har 457 ungdomar uppgett en adress inom Stockholms stad.

Majoriteten av de ungdomar som befunnit sig i Stockholm under ansökningstiden har bott i eget boende eller i någon av Stockholms Stadsmissions tillfälliga boendelösningar. Dessa tillfälliga boendelösningar har möjliggjorts inom ett projekt som Stadsmissionen lett sedan september 2017. Som ett komplement till Stadsmissionens projekt har föreningen Ny Gemenskap drivit projektet Värme och Vila fram till och med 2018-12-31.

Migrationsverket har bedömt att samtliga tillståndssökande kommer att få sitt beslut om tillfälligt uppehållstillstånd innan årsskiftet 2018/19. Utgångspunkten är att personer som får uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen finansierar sina studier genom studiebidrag och extra tillägg till studiebidrag via CSN och ordnar sitt boende själv. Om ungdomarna inte själva kan tillgodose sina behov har socialtjänsten det yttersta ansvaret att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 16 januari. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 17 januari.

Ärendet

V, S och F! har i en skrivelse framfört att de anser att det vore bra om någon aktör tar på sig ansvaret att ha en samordnande funktion avseende boende, försörjning och annat socialt stöd gällande målgruppen. Vidare har socialförvaltningen fått i uppdrag att besvara följande frågeställningar:

- Avser den nya majoriteten att komma med några direktiv till stadsdelen när det gäller hur socialtjänsten ska hantera målgruppen avseende boende, försörjning och annat socialt stöd?
- Hur kommer samverkan med landstinget att se ut?
- Kommer Ny gemenskaps projekt Värme och vila att fortgå?
- Finns någon planering kring samordning och stöttning av volontärer/frivilligorganisationerna?

Förvaltningens synpunkter och förslag

Försörjning, boende och annat socialt stöd

I samband med att ungdomarna beviljas uppehållstillstånd betraktas de ha samma rättigheter och skyldigheter som andra invånare i Stockholm. Det är således av stor vikt att handläggningen av dessa ärenden likställs med andra invånare i staden och att de utifrån normaliseringsprincipen omfattas av gällande riktlinjer. Ett krav för att ha rätt till ekonomiskt bistånd är normalt att man står till arbetsmarknadens förfogande men undantag kan göras om det finns godtagbara skäl. Regeringen har uttalat att kravet att stå till arbetsmarknadens förfogande inte bör ställas på gymnasiestuderande ungdomar. Denna grupp bedöms således i enlighet med gällande riktlinjer ha rätt till kompletterande ekonomiskt bistånd under tiden som den unge studerar på gymnasienivå, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Den som får uppehållstillstånd med stöd av den tillfälliga lagen omfattas inte av bosättningslagen utan har ansvar att själv ordna sitt boende. Samtidigt har kommunen det yttersta ansvaret att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. I de fall personer inte på egen hand kan lösa sin akuta boendesituation och därmed ansöker om bistånd i form av tillfälligt boende, gör socialtjänsten en sedvanlig individuell behovsbedömning. Staden har beslutat att bevilja Stockholms Stadsmission medel för att fortsätta driva projekt Fadderhem under hela 2019. Projektet kommer att tillhandahålla olika boendialternativ samt arbeta för att engagera fler fadderhem för målgruppen.

Förutsättningarna för att den enskilde ska kunna få förlängt uppehållstillstånd är att den enskilde fullföljer sina studier. En av socialtjänstens huvuduppgifter inom ekonomiskt bistånd är att bidra till att hitta lösningar på den enskildes försörjningsproblem med särskilt fokus på att den enskilde långsiktigt ska kunna leva ett självständigt liv. För de personer som får uppehållstillstånd för gymnasiestudier kommer socialtjänsten på individnivå bidra till att ge det stöd som behövs för att den enskilde ska kunna fullfölja sina studier och på sikt bli självförsörjande genom arbete efter avslutade studier.

Förvaltningen har gentemot stadsdelsförvaltningarna en samordnande roll kring arbetet med att skapa goda förutsättningar för att målgruppen ska etablera sig i samhället. För att bidra till likställighet i handläggningen av dessa ärenden har förvaltningen skapat en samarbetsyta för chefer och medarbetare inom

ekonomiskt bistånd. Samarbetsytan innehåller samlad information om lagen, dess tillämpning och socialtjänstens ansvar.

Utöver samarbetsytan ger förvaltningen stöd till stadsdelsförvaltningarna bland annat genom att bemanna en funktionsbrevlåda, ha regelbundna dialogmöten med chefer och handläggare samt löpande förse stadsdelsförvaltningarna med information som har betydelse för handläggningen avseende försörjning, boende och annat socialt stöd.

Samverkan med landstinget

Personer som uppbär ekonomiskt bistånd ska ha en individuellt anpassad planering för att nå självförsörjning. När det gäller denna målgrupp behöver den individuella planeringen vara inriktad på att stärka den enskildes förutsättningar för att klara sina studier. Inom målgruppen har uppmärksammats att det finns en utbredd psykisk ohälsa. Den är därför sannolikt att många av dessa ungdomar kan komma att behöva socialtjänstens stöd i att initiera och upprätthålla en kontakt med hälso- och sjukvården. Samverkan med landstinget kommer främst ske på individnivå med målet att varje enskild individ får adekvata stöd- och behandlingsinsatser utifrån den enskildes förutsättningar och behov.

Ny gemenskap

Ny Gemenskap har under 2018 drivit projektet Värme och vila. I samband med socialnämndens sammanträde i december 2018 beslutades att Ny gemenskap beviljas projektmedel för att under 2019 utöka sitt pågående projekt till att även omfatta samverkan med andra aktörer inom frivilliga organisationer. Projektet kommer således att ha en samordnande roll för frivilliga organisationer och volontärer som möter målgruppen. Projektet Nya rum kommer att bland annat anställa lotsar som upprättar lokala nätverk, undersöka hur ideella krafter kan påverka bostadsmarknaden för utsatta grupper och individer samt upprätta lokala mötesplatser för rekrytering av boendemöjligheter och möjligheter till meningsfull fritid och gemenskap.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bilaga

Skrivelse från V, S och F!